

Sygn. akt VU 6489/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 08 kwietnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania P. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 października 2014r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu P. G. prawo do emerytury od dnia 23 września 2014 roku.

Sygn. akt V U 6489/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił P. G. prawa do emerytury, podnosząc

w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy

w warunkach szczególnych. Organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 9 lutego 1977 roku do 31 marca 1996 roku w (...) w B. na podstawie świadectwa pracy w szczególnych warunkach, wystawionego przez Zakład (...) przy (...) (...)m w Ł., Archiwum Zakładowe w P., ponieważ archiwa przechowujące dokumenty po zlikwidowanym zakładach pracy, nie są uprawnione do wystawiania świadectw pracy.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji w dniu 12 listopada 2014 roku, wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury, przez zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy od 9 lutego 1977 roku do 31 marca 1996 roku na stanowisku mechanika w kanałach remontowych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

wnioskodawca P. G., urodzony (...) 1952 roku, w dniu 23 września 2014 roku złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych).

Wnioskodawca legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 25 lat.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy **nie zaliczył** wnioskodawcy żadnego okresu zatrudnienia (dowód: decyzja z dnia 1 października 2014 roku k. 35 akt emerytalnych).

W okresie **od 9 lutego 1977 roku do 31 marca 1996 roku** wnioskodawca zatrudniony był na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w **Przedsiębiorstwie (...) w B.** (następca prawny Przedsiębiorstwa (...) w B. i B.- (...) Kombinatu (...) w B.). W wystawionym w dniu 29 marca 1996 roku świadectwie pracy wskazano, że w okresie zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowisko mechanik napraw sprzętu, mechanik napraw pojazdów samochodowych (dowód: świadectwo pracy z dnia 29 marca 1996 roku k. 16 akt, umowa o pracę k. 17 akt, podanie o zatrudnienie k. 50 akt, angaż z dnia 18 kwietnia 1979 roku k. 49 akt, angaż z dnia 24 maja 1979 roku k. 47 akt, angaż z dnia 5 września 1983 roku k. 46, angaż k. 31-45).

B.- (...) Kombinat (...) w B., Przedsiębiorstwo (...) w B. oraz Przedsiębiorstwo (...) w B. zajmowało się wykonywaniem usług budowlanych przy budowie (...) w B.. Było to duże przedsiębiorstwo, posiadające na wyposażeniu zarówno samochody osobowe, ciężarowe oraz sprzęt budowlany, w łącznej ilości kilkudziesięciu sztuk, w tym m.in. samochody ciężarowe: J. 315, 316, T. 148 i 815, K., cysterny do paliwa, samochody osobowe, autobusy do przewozu pracowników.

Wnioskodawca zatrudniony we wszystkich tych przedsiębiorstwach pracował jako mechanik w kanale, dokonując napraw samochodów ciężarowych. Przedsiębiorstwa posiadały bowiem swój warsztat mechaniczny, w którym znajdowało się dwa kanały. Na jednym takim kanale jednocześnie mogły być naprawiane dwa samochody, a w przypadku mniejszych, nawet cztery. Wnioskodawca pracował w brygadzie liczącej od 6 do 10 osób w zależności od okresu.

Wnioskodawca jako mechanik pracował w kanale, w którym dokonywał wymian i napraw resorów, skrzyni biegów, mostów, szcęk oraz wymian olejów, uszczelek, sprawdzał prawidłowość działania układów, a także w przypadku większej usterki wymontowywał poszczególne podzespoły, czy silniki mosty, które następnie wysyłane były do dalszej naprawy przez specjalistów do zespołowni lub silnikowni, a nawet były wysyłane do naprawy poza zakład.

Poza kanałem wnioskodawca pracował sporadycznie, wiązało się to z przyniesieniem jakiegoś narzędzia, czy części, co zajmowało wnioskodawcy około 5 minut. Z istoty wykonywanych przez wnioskodawcę napraw wynikało, że były wykonywane one w kanale. Wnioskodawca wykonywał powyższą pracę w pełnym wymiarze godzin (dowód: zeznania świadka H. C. protokół rozprawy z dnia 8 kwietnia 2015 roku nagranie od minuty 7.51 do minuty 12.22, zeznania świadka K. G. protokół rozprawy z dnia 8 kwietnia 2015 roku nagranie od minuty 12.37 do minuty 19.55, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 8 kwietnia 2015 roku nagranie od minuty 21.01 do minuty 12.22).

Wnioskodawcy nie zostało wystawione świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez pracodawcę (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje :

odwołanie jest uzasadnione, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami,

o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, a od 1 stycznia 2013 roku nie wymaga się już rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu (nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, oraz ukończył 60 lat).

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w B. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w tym okresie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy wystawionym przez pracodawcę w szczególnych warunkach za ten sporny okres.

Wobec powyższego, na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostował temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy, Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: H. C. i K. G., którzy w spornych okresach pracowali razem z P. G. oraz zeznania samego wnioskodawcy, a także dokumentację zgromadzoną w jego aktach osobowych. Świadczyli w spornym okresie pracowali w przedmiotowym Przedsiębiorstwie na stanowiskach związanych z pracą wnioskodawcy. Świadek H. C. był przełożonym wnioskodawcy, bowiem pracował jako brygadzysta w brygadzie mechaników, zaś świadek K. G., pracował w jednej brygadzie z wnioskodawcą również jako mechanik samochodowy w kanałach. Osoby te dysponują tym samym szczegółową i bezpośrednią wiedzą w zakresie codziennych stałych obowiązków pracowniczych skarżącego.

Analiza zeznań świadków oraz dokumentów osobowych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w okresie od 9 lutego 1977 roku do 31 marca 1996 roku. Wprawdzie w świadectwie pracy oraz angażach z tego okresu stanowisko wnioskodawcy jest określane jako mechanik sprzętu, mechanik napraw sprzętu, mechanik napraw pojazdów samochodowych. Nie mniej o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta - jak to Sąd ustalił w oparciu o akta osobowe wnioskodawcy, w tym przede wszystkim jego angaże, oraz zeznania świadków - polegała w tym spornym okresie niezmiennie na pracy mechanika wykonującego prace w kanałach. Okoliczność, że w świadectwie pracy oraz w angażach nie wskazano, czy prace mechanika wykonywał w kanałach nie oznacza, że wnioskodawca nie wykonywał prac w warunkach szczególnych. Wnioskodawca bowiem jako mechanik dokonywał w kanale napraw samochodów. Z uwagi na specyfikę dokonywanych napraw, były one wykonywane przez wnioskodawcę właśnie w kanale. Wyjście z kanału związane było jedynie z wyjściem po narzędzie i miało charakter chwilowy. Nie pozbawia to tym samym charakteru pracy wnioskodawcy – pracy mechanika w kanale, jako wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie w ocenie Sądu, wiarygodne są zeznania wnioskodawcy w zakresie w jakim twierdzi on, że równie nazewnictwo jego stanowiska pracy w angażach, niejednokrotnie wynikało po prostu z przyjętej terminologii u pracodawcy, który ulegał różnym przemianom i przekształceniom.

Z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca pracował w okresie od 9 lutego 1977 roku do 31 marca 1996 roku jako mechanik samochodowy dokonując napraw w kanale.

Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych wymienione są w wykazie **A, dział Dział XIV, poz. 16**, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r..

Reasumując, na podstawie przeprowadzonych dowodów Sąd uznał, że wnioskodawca w okresach od dnia 9 lutego 1977 roku do 31 marca 1996 roku pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach a więc w wymiarze przekraczającym 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz wymagany okres zatrudnienia (25 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem złożenia wniosku o emeryturę, gdyż była to ostatnia przesłanka, od spełnienia której zależało jego prawo do emerytury.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, orzekł jak w sentencji.